

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Ředitel Gymnázia Ústí nad Orlicí vydává Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jako součást školního řádu gymnázia.

Pravidla vychází:

- ze zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon),
- z vyhlášky MŠMT č.13/2005 Sb. (o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři),
- z vyhlášky č. 48/2005 Sb. (o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky).

Smyslem pravidel hodnocení je vymezit co nejlepší podmínky pro objektivní zhodnocení úrovně dosažení cílů základního (středního) vzdělávání tak, jak jsou uvedeny ve školském zákoně, rámcovém a školním vzdělávacím programu.

A. Základní pravidla

1. Za první pololetí se vydává žákovi výpis z vysvědčení, na konci druhého pololetí se vydává vysvědčení.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání je na vysvědčení vyjádřeno klasifikačními stupni:
 - 1 – výborný
 - 2 – chvalitebný
 - 3 – dobrý
 - 4 – dostatečný
 - 5 – nedostatečný
 - nehodnocen z daného předmětu
 - uvolněn z daného předmětu
3. Chování žáka je na vysvědčení klasifikováno následovně:
 - 1 – velmi dobré
 - 2 – uspokojivé
 - 3 – neuspokojivé
4. Celkový prospěch žáka je hodnocen takto:
 - prospěl s vyznamenáním – pokud jsou všechny povinné předměty hodnoceny stupni 1 nebo 2, chování velmi dobré, průměr známek povinných předmětů nepřevyšuje 1,50;
 - prospěl - pokud není z žádného povinného předmětu hodnocen stupněm 5;
 - neprospěl – je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí;
 - nehodnocen – není-li možné žáka za první pololetí hodnotit z některého předmětu ani v náhradním termínu.

5. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, v nichž se žák nehodnotí (je uvolněn).
6. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, ředitel školy určí pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
7. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín. Hodnocení musí být provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do té doby žák navštěvuje nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
8. Žák, který na konci 2. pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku (31. 8.) v termínu určeném ředitelem školy. Opravnou zkoušku může žák konat nejdříve v měsíci srpnu příslušného školního roku, pokud zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka nedohodne s ředitelem školy dřívější termín; v případě žáka posledního ročníku vzdělávání vyhoví ředitel školy žádosti o dřívější termín vždy. Opravné zkoušky jsou komisionální. Ze závažných důvodů může ředitel školy prodloužit termín do konce září. Pokud se žák nedostaví nebo u zkoušky neuspěje, neprospěl.
9. Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může podle §69 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění, do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka. Žák může v jednom dni konat pouze jednu komisionální zkoušku.
10. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel. Komise je tříčlenná a tvoří ji předseda (ředitel nebo jmenovaný učitel), zkoušející (učitel, který vyučoval žáka danému předmětu) a přísedící (učitel s odbornou kvalifikací téhož nebo příbuzného předmětu). O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

B. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků (platí pro nižší stupeň gymnázia)

Sebehodnocení je jedna z metod, díky níž si žák konfrontuje svůj pohled na sebe sama, své výkony s pohledy vyučujících, spolužáků. Žák se zaměřuje především na posuzování vlastního individuálního pokroku vůči svému dřívějšímu výkonu. Žák sleduje vlastní činnosti, ověřuje si, jak daleko má k dosažení cíle. Sebehodnocení

žáků může probíhat ústně i písemně. Při písemném sebehodnocení je možné použít známku i vyjádření slovy. V obou případech je třeba reakce učitele (ne spolužáka, nesrovnávat žáky mezi sebou).

Formativní hodnocení – provádí se například během vyučovacího procesu, po probrání určitého učiva:

- definování učebních činností, které žáky zajímají, baví a naopak;
- hodnocení míry zvládnutí učiva, nalezení příčin neúspěchu;
- oprava písemných projevů dle vzoru žákem samým;

Sumativní hodnocení – provádí se při čtvrtletním hodnocení:

- žák vyjadřuje, čeho dosáhl;
- hodnotí svoje dovednosti, schopnosti, postoje, poznatky;
- hodnotí míru zapojení do vyučování, vlastní aktivitu;
- hodnotí podíl na společné práci, kvalitu prožitků.

C. Zásady klasifikace a podklady pro hodnocení

1. Učitel při hodnocení žáka uplatňuje přiměřenou náročnost, pedagogický takt, věkovou zvláštnost, bere na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání.
2. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně: hodnotí se aktivita, píle, snaha, kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace.
3. Učitel získává podklady pro hodnocení a klasifikaci zejména:
 - soustavným pozorováním a sledováním výkonů žáka a jeho domácí přípravy;
 - různými druhy testů a zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, kontrolní písemné práce, laboratorní práce);
 - analýzou výsledků činnosti žáka;
 - konzultacemi s ostatními učiteli.
4. Učitel je povinen vést soustavnou a prokazatelnou evidenci o každé klasifikaci žáka.
5. Žák musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň třikrát za pololetí. Při ústním zkoušení oznámí učitel hodnocení včetně rozboru okamžitě, při písemném zkoušení do 14 dnů (včetně kritérií hodnocení).
6. Kontrolní písemné práce, které trvají nejméně jednu vyučovací hodinu, musí být žákům nahlášeny předem, aby se předešlo jejich kumulaci. V jednom dni je možné psát jedinou takovou práci (netýká se předmaturitního opakování). Kontrolními pracemi jsou kompozice z jazyka, čtvrtletní práce z matematiky, shrnující práce. Pokud se žák na jakoukoli kontrolní práci nedostaví, může s ním vyučující sjednat náhradní termín.

7. Při absenci žáka přesahující v daném předmětu 25 % z celkového počtu hodin v aktuálním pololetí nebo při nedostatečném množství klasifikačních podkladů (méně než 75 % všech podkladů pro klasifikaci) může vyučující nařídit žákovi **doplňkovou zkoušku** pro uzavření klasifikace. Do započítávané absence patří i hodiny, do kterých přišel žák pozdě o více než 20 minut (čas je zapsán v třídní knize). Doplnková zkouška se nařizuje zpravidla ke konci pololetí. Může to však být i dříve, pokud míra absence přesahuje stanovenou mez. Termín zkoušky oznámí vyučující daného předmětu písemně zákonným zástupcům žáka. Výsledná známka za klasifikační období se stanoví na základě této zkoušky a dalších klasifikačních podkladů vyučujícího. Formu a obsah zkoušky určuje vyučující, předem o obojím informuje žáka. Zkouška a její hodnocení probíhá v případě ústní formy za přítomnosti dalších dvou členů komise, kterou tvoří zpravidla třídní učitel a další učitel daného nebo příbuzného předmětu. Je-li zkouška písemná, schvalují členové komise její hodnocení. Výsledek oznamuje žákovi zkoušející. Protokol o konání doplňkové zkoušky je součástí školní dokumentace.
8. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, je určena klasifikace po vzájemné dohodě. Nedojde-li k ní, rozhoduje ředitel školy.
9. Klasifikace žáků ve třídě je projednávána na klasifikačních poradách dvakrát za pololetí.
10. Zákonní zástupci nezletilých žáků jsou o prospěchu a chování žáků informováni průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky (učitelé do ní vkládají známky ve lhůtě 14 dní), na třídních schůzkách dvakrát ročně nebo při individuální konzultaci s vyučujícím po předchozí domluvě.
11. Na konci klasifikačního období zapíše učitelé výslednou klasifikaci ze svého předmětu ve stanoveném termínu do školní dokumentace.
12. Pokud je žákovi povolen individuální vzdělávací plán (§18 školského zákona), je průběžně hodnocen v termínech uvedených v rozhodnutí o individuálním vzdělávacím plánu.

D. Kritéria a ukazatele hodnocení prospěchu

Východiskem pro stanovení hodnotících stupňů v předmětech s převahou teoretického zaměření je kvalita výsledků vzdělávání, zejména:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných **znalostí**;
- kvalita a rozsah získaných **dovedností**;
- kvalita **uplatňování** osvojených znalostí a dovedností;
- kvalita **práce s informacemi**;
- osvojení účinné **spolupráce**;
- **píle** žáka a jeho **přístup** ke vzdělávání;
- kvalita **myšlení**, především jeho samostatnost, tvořivost a originalita;
- kvalita **komunikačních dovedností**;
- osvojení metod **samostatného učení**.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice, zákonitosti uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Žák je v činnostech velmi aktivní. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty. Plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí správně, u jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a praktických činností projevuje nedostatky. Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Jeho myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný, v činnostech málo aktivní i tvořivý. Vědomosti a dovednosti

aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky. Grafický projev je málo estetický. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání a přístup k uměleckému dílu,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procitěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění,

o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

E. Kritéria a ukazatele hodnocení chování

Hodnocení a klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po projednání s vyučujícími v dané třídě a ostatními učiteli. Rozhoduje o něm ředitel po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel vychází z úrovně dodržování pravidel chování uvedených ve školním řádu, bere v úvahu motivační funkci hodnocení, přihlíží k účinnosti předchozích výchovných opatření.

Do hodnocení chování se promítají zejména:

- opakované neplnění studijních povinností;
- zdlouhavé omlouvání nebo neoznámení absence třídnímu učiteli;
- kouření, požívání alkoholu nebo psychotropních látek ve škole nebo v jejím areálu;
- poškozování a zneužívání cizího majetku;
- pozdní příchody do školy (v případě většího počtu pozdních příchodů než 10 v jednom pololetí je žákovo chování hodnoceno zpravidla stupněm 2);
- neomluvené hodiny (v případě 4–9 neomluvených hodin je žákovo chování zpravidla hodnoceno stupněm 2, v případě většího počtu stupněm 3).

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje ustanovení školního řádu a pravidla společenského chování. Chová se a jedná slušně, taktně, zdvořile a ohleduplně, respektuje ostatní. Ojediněle se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Přistupuje k výchovným opatřením s projevenou snahou své jednání napravit nebo zlepšit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Svá pochybení a výchovná opatření buď nepřijímá, nebo je vůči nim apatický, a tak se obvykle dopouští dalších přestupků.

F. Výchovná a kázeňská opatření

Výchovnými opatřeními jsou podle §31 školského zákona pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

1. Ředitel školy uděluje pochvalu či jiné ocenění (např. knižní odměnu) po projednání v pedagogické radě za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin, reprezentaci školy nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
2. Třídní učitel uděluje žákovi pochvalu z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu ostatních vyučujících a po projednání s ředitelem školy za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvajících úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem nebo při porušení obecně daných pravidel chování lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit kázeňské opatření:
 - napomenutí třídního učitele;
 - důtku třídního učitele (uděluje třídní učitel, oznamuje řediteli školy);
 - důtku ředitele školy (lze udělit pouze po projednání v pedagogické radě);
 - podmíněné vyloučení ze školy;
 - vyloučení ze školy.
4. Kázeňská opatření se udělují operativně v průběhu školního roku jako bezprostřední reakce na žákovo porušení pravidel.
5. O vyloučení žáka ze školy rozhoduje ředitel školy v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem a školním řádem. V případě podmíněného vyloučení se stanovuje zkušební lhůta, jejíž délka je maximálně roční a závisí na závažnosti přestupku.

6. Každé udělené výchovné opatření je neprodleně (včetně důvodu) prokazatelným způsobem oznámeno žákovi a jeho zákonnému zástupci.
7. Každé udělení výchovného opatření třídní učitel neprodleně zaznamená do dokumentace školy.
8. Při posuzování jednotlivých opatření se v souvislosti s problémovou docházkou postupuje v rámci aktuálního pololetí zpravidla takto:

Pozdní příchody:	3–4	napomenutí třídního učitele;
	5–6	důtka třídního učitele;
	7 a více	důtka ředitele školy;

Neomluvené hodiny:	1–2	důtka třídního učitele;
	3–16	důtka ředitele školy;
	17 a více	podmíněné vyloučení.

Školní řád schválila Školská rada dne 30. 8. 2017, platí od 1. 9. 2017 a nahrazuje dřívější znění č. j. GYUO/439/2015/RE.

Mgr. Marek Hoffmann,
ředitel gymnázia